

Styrelsen

Ordförande: Elisabeth Andersson elisabeth.andersson@hjorth.info
Tel. 070-651 18 48

V. ordförande: Jerker Johansson jerkerj6@gmail.com
Tel. 070-777 77 86

Sekreterare: Monica Åhman ahman.monica@telia.com
Tel. 070-289 60 08

Kassör: Lena Larsson kassor@westbo-mo.se
Tel. 070-334 41 01

Ledamöter: Gun-Britt Sjögren gunbrittsjogren@gmail.com
Tel. 073-928 58 02

Doris Johnsson jondot.40@gmail.com
Tel. 070-246 07 83

Lena Johansson lefurulund@hotmail.com
Tel. 070-646 41 09

Ersättare: Ann-Katrin Andersson anneander@gmail.com
Tel. 073-029 20 61

Medlemsavgiften är 125 kr per person och år (+50 kr för extra familjemedlem på samma adress). Pengarna sätts in på plusgiro 70 70 33-7 (Westbo-Mo).

Glöm inte att skriva namn, adress och din/gåvotagarens **e-postadress!**

Eller varför inte Swisha: 1230255943

Föreningens adress:

Westbo-Mo Forskarförening

c/o Lena Larsson

Gjutargränd 6

332 31 Gislaved

e-post: forening@westbo-mo.se

Vi finns på Facebook!

Westbo-Mo Rötter

Nr 1 - 2024

Medlemsblad utgivet av Westbo-Mo Forskarförening

Elisabet har ordet

Ett nytt år har precis börjat och mycket har hänt i vår förening och även ute i världen under året som har gått. Föreningen har fått en hemsida som vår kassör Lena Larsson gjort. Facebook och medlemsbrev har också kommit till. Vi har nu fått flera nya medlemmar. Vi syns på sociala medier, vilket gör att intresset har ökat för vår förening. I höst har vi haft en nybörjarkurs i Gislaved. Vi kommer att ha en ny kurs nästa höst. I september hade vi en Workshop med Eva Dahlberg från Jönköping. Det var ett tjugotal anmälda som träffades en lördagsförmiddag. Mycket trevligt. I oktober var vi på biblioteket i Gnosjö med öppet hus. Efter det visade Jonatan Granefeldt kartor som han hade gjort. Han berättade även om hur man hittar gamla kartor på Lantmäteriets hemsida.

Arkivens dag i november hade vi Claes Westling som föreläsare. Han berättade om vad som finns på landsarkivet och som inte är filmat. Vi hade släktforskarhjälp före föredraget och kaffebordet var dukat. Vår sal i Ölme stad blev full av åhörare. Roligt att så många kom.

I januari har vi Släktforskningsdagen med föredrag av Kalle Bäck. Han är en entusiastisk föreläsare från Linköping. Rekommenderas verkligen. Vi träffas den 20/1 på Torghuset i Smålandsstenar.

Vi planerar också en resa till våren och hoppas att det finns intresse för det. Vi tänkte besöka Miliseum i Skillingaryd och Huskvarna museum. Öppet hus i Gislaved och Gnosjö blir som vanligt på biblioteken. Titta gärna in och hälsa på även om du inte har frågor. Datum finns i medlemsbladet.

GOTT NYTT ÅR

Elisabeth

Vår hemsida: www.westbo-mo.se

Sommaren 2022 lanserade vi vår egen sida på Facebook och sommaren 2023 såg vår hemsida dagens ljus. Det är en enkel hemsida där vi presenterar föreningen och våra arrangemang. Det har flera fördelar. Förutom att det blivit lättare för fler att hitta oss och se vad vi hittar på, kan

man använda kontaktformulär för att komma i kontakt med oss eller bli medlem. Har vi kurser kan vi lägga upp formulär för att anmäla sig digitalt. På hemsidans medlemsidor finns t.ex. det här medlemsbladet att läsa i digital form. Har du inte upptäckt hemsidan än? Då är det hög tid att kika på den!

Medlemsbrev till din e-post

Vi har tidigare brukat skicka ett vanligt mail då och då till medlemmarna men vi behövde fylla ut tomrummet mellan utgåvorna av Westbo-Mo Rötter med ett nyhetsbrev som är lättläst och kan innehålla mycket mer uppdaterad och aktuell information än vad som kan komma med i det fysiska medlemsbladet. Ett digitalt tillägg till medlemsbladet helt enkelt. Vi tänker att medlemsbrevet kommer c:a varannan månad med uppehåll under sommaren, men kan mycket väl skickas ut om något extra dyker upp som vi vill nå ut med. Hittills har medlemsbrevet skickats ut i augusti, oktober och december.

Vi kan dock se att c:a 15% inte öppnar och läser mailet med medlemsbrevet, och det är ju synd! Kanske har det hamnat i skräpposten? Om du inte har fått något medlemsbrev i e-posten kanske vi inte har din e-postadress. Skicka ett mail till forening@westbo-mo.se och fråga, så kollar vi upp det!

Westbo-Mo Rötter – i brevlådan eller digitalt på hemsidan

Två gånger per år får medlemmarna den här tryckta varianten av medlemsbladet Westbo-Mo Rötter som du nu håller i din hand. Vi publicerar numera även Westbo-Mo Rötter på medlemsidan på vår hemsida där man kan läsa den när man vill. Där finns också ett formulär för den som kan tänka sig att avstå det här fysiska utskicket och istället läsa Westbo-Mo Rötter digitalt på hemsidan. Flera har redan anmält att de avstår utskicket, kanske även du kan göra det?

Gå till www.westbo-mo.se/medlemmar/ och prova att läsa bladet digitalt.

Medlemsantalet ökar

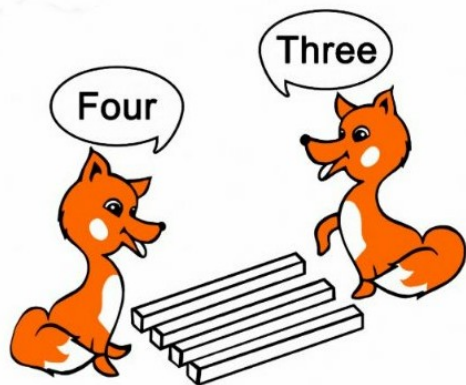
Alla ideella föreningar kämpar med svårigheter att attrahera medlemmar. Därför är vi glada att vi 2023 lyckades locka 30 nya medlemmar, mycket tack vare kurserna, men vi har också förstått att man hittar vår förening via hemsidan, Facebook eller något av våra publika arrangemang. Vi tappade ett antal medlemmar som inte förlängde medlemskap, men ökade från 123 medlemmar vid årsskiftet 2022/23 till nuvarande 141 medlemmar. Tack till alla medlemmar som hjälper oss hålla igång vår verksamhet med intressanta föreläsningar, kurser m.m.

Bystingar

Min far, Martin Magnusson, Ryd, berättade om hur det kunde vara på 40-talet i Gislaved med omnejd. Då gick sockengränsen mellan Båraryd och Anderstorp i Nissan. Det lär ha funnits en viss rivalitet mellan socknarna vilket nedanstående lilla anekdot bekräftar. "Jag hade en bekant som arbetade i Anderstorp. Han brukade cykla dit. Men inte på kvällarna för då kunde man bli påhoppad av bystingarna. Det hade han erfarenhet av då han vid ett tillfälle blivit slagen av cykeln. Bystingarna var ett gäng busar som stod vid bron i Gislaved och misshandlade folk som tänkte bege sig till Anderstorp."

Senare i livet fick pappa en av "bystingarna" som arbetskamrat på Gislaveds gummifabrik "men då hade han folkat till sig." Det vore roligt att höra om fler har hört talas om dessa "bystingar". Ordet bysting kan komma från det engelska ordet "busting" som betyder "spränga" men också "slå till".

Ann-Katrin Andersson

Ur <https://blog.svd.se/historia/2011/09/15/bondeuppror-i-reftele/>

Historiebloggen

Bondeuppror i Reftele?

Av Dick Harrison, publicerad 15 september, 2011

Det görs ofta gällande att de sista egentliga bondeupproren i svensk historia ägde rum på 1500-talet – Dackefejden i Småland och klubbekriget i Finland, med undantag för "stora daldansen" 1743. Men det kan väl inte stämma? Visst har bönderna gjort uppror vid många andra tillfällen? Hur var det exempelvis i Reftele 1616?

Visst. Det som skiljer Dackefejden och klubbekriget från senare seklers oroligheter är att de var mycket större och, sett ur statsmaktens perspektiv, mycket allvarigare. Men om vi vidgar synfältet till mer kortvariga resningar är det inte svårt att hitta exempel på folklig upproriskhet. Ett känt exempel är Klågerupskravallerna i Skåne 1811.

När det gäller händelserna i småländska Reftele 1616 är det tveksamt om vi bör använda termen bondeuppror. Det rörde sig om en jämförelsevis småskalig aktion, även om det var oroligt. Bakgrunden var freden i Knäred 1613, som tvingade Sverige att köpa tillbaka Älvsborg ("Älvsborgs andra lösen") från Danmark. Detta ledde till ett ökat skattetryck, och långt ifrån alla fogdar tycks ha varit hederliga i samband med indrivningen. I Västbo vilade ansvaret på den ökände Lars Andersson, vars framfart resulterade i en tragedi den 27 maj 1616.

Platsen för händelsen är inte känd, men förmodligen rörde det sig om den gamla tingsplatsen Brödrahalla. De uppretade bönderna ville ha rättvisa gentemot den impopulära fogden och diskuterade ett anfall på hans gård. Lars Andersson själv hade nyligen kallats iväg av hovrätten för att lämna besked i ett jordmål, varför böndernas vrede istället riktades mot hans skrivare. Det slutade med att skrivaren lynchades. Dödsfallet föranledde självfallet myndigheternas ingripande. Lands-

hövding Nils Stiernsköld höll rannsaking i Villstads prästgård den 3 juni, och i december ingrep Gustav II Adolf själv i ärendet. De skyldiga avrättades med stegel och hjul i Jönköping. Det rättsliga efterspelet var inte slut med detta. Kungen gav Stiernsköld i uppdrag att även utreda fogden, med följd att bönderna fick rätt i sina klagomål. Även Lars Andersson dömdes till döden. Allt tyder dock på att han blev benådad, uppenbarligen utan att ha lärt sig läxan. Vid tinget i Ölmestad den 23 oktober 1619 förekom nämligen klagomål från en viss Jon Andersson i Kållerstad på Lars Andersson, f.d. fogde, som skall ha drivit bort honom från en liten kronogård och själv lagt beslag på denna. Rätten gav Jon rätt och skrev till Lars Andersson att han måste återställa gården.

Glöm inte våra Förmåner!

Har du betalat din medlemsavgift för 2024 vet du säkert att du har ett antal förmåner i Sveriges Släktforskarförbund som du kan utnyttja. Här kommer en kort redogörelse för några av dessa förmåner. För mer info, titta på för-bundets hemsida, www.rotter.se. Vi har rabatt på de flesta produkter i Rötterbokhandeln. www.rotterbokhandel.se

Magasinet Släkthistoriskt Forum. Vi får 100 kronor i rabatt på prenumeration eller abonnemang hos Släktforskarförbundet, t.ex. databasen Sveriges Dödbok eller tidningen Släkthistoriskt Forum. Ange rabattkoden CHOJ24 i kassan när du tecknar din prenumeration. Rabattkoden gäller en gång per person och är giltig till den 31/12 2024.

www.rotter.se/prenumerationer

Ancestry

Vi får 25 % rabatt på ett World Deluxe årsabonnemang på Ancestry. Då har man tillgång till samtliga databaser hos Ancestry. Beställning kan bara göras på <https://www.ancestry.se/cs/se/sveriges>

Vi får även 20 % rabatt på AncestryDNA.

Beställning:

<https://www.ancestry.se/s121304/t46793/rd.ashx>

Evenemang våren 2024

Släktforskningens dag den 20/1 i Torghuset, Smålandsstenar kl 13:00-16:00. **Föreläsning** av och med professor Kalle Bäck blir det kl 14:00.

Han berättar om *"Byn, gården och människorna på 1800-talet"*.

Årsmöte blir det lördagen 9/3 kl 10:00 i Ölmestads museum, Reftele.

Föreläsning av Bengt Granefelt.

Öppet hus med släktforskarhjälp

Biblioteket, Gislaved	23/1	17.00-19.00
	20/2	17.00-19.00
	19/3	17.00-19.00
	16/4	17.00-19.00
Biblioteket, Gnosjö	21/3	14.00-17.00

Mera på gång...

Vi planerar en utflykt till Miliseum i Skillingaryd och Huskvarna museum den 20/4. Lunch och fika blir det tillfälle till på resan.

Intresseanmälan snarast och senast 15/2! Pris meddelas när vi vet hur många som vill följa med. Föreningen subventionerar resa och inträde för medlemmar. Hör av dig till föreningen (forening@westbo-mo.se) eller ring någon i styreslen om du vill följa med! Preliminärt tidsschema:

Miliseum, Skillingaryd (öppet 10:00-12:00)

Lunch - Götaströms värdshus, Skillingaryd

Huskvarna museum (öppet 12:00-16:00)

Fika – Kroatorpet, Huskvarna

Glöm inte att uppdatera dina e-postuppgifter så du inte missar några utskick!

Trevlig vinter/vår

önskar Styrelsen för Westbo-Mo forskarförening i samarbete med

